KNGDno-2026-591

Virosensuon aurinkovoimapuiston suunnittelutarveratkaisu

WestWind Solar Virosensuo Oy hakee suunnittelutarveratkaisua aurinkovoimalaitoksen rakentamiseksi Kangasniemen kunnan Virosensuon alueelle kiinteistöille 213-410-32-7, 213-444-7-11 ja 213-444-7-7. Hakemus on tullut vireille Kangasniemen kunnassa 11.12.2024.

Suunnittelualue sijaitsee Hankasalmen kunnan ja Pieksämäen kaupungin rajojen tuntumassa noin 33 kilometriä Kangasniemen keskustaajamasta pohjoiseen. Hankealueen pinta-ala on noin 116 hehtaaria. Alueesta noin puolet on aiemmin turvetuotannossa ollutta aluetta ja puolet metsäaluetta. Suunnitellun aurinkovoimalaitoksen kokonaisteho on noin 95 MWp. Hankealue on tarkoitus aidata noin kaksi metriä korkealla aidalla.

Aurinkovoimalaitos muodostuu paneelikentistä, inverttereistä, muuntamoista, keskijännitekaapeleista, huoltotieverkostosta sekä toiminnan edellyttämistä muista teknisistä rakenteista ja huoltorakennuksista. Hankealueelle on hanketoimijan myöhemmin toimittaman tarkennuksen mukaan suunniteltu lisäksi noin 30 MW:n akkuenergiavarasto, jonka alustava pinta-ala on noin 1 500–5 000 m². Akkujärjestelmän tarkka sijoitus ja tekninen toteutus ratkaistaan myöhemmässä lupamenettelyssä. Aurinkovoimapuiston liittymistä sähköverkkoon on suunniteltu Fingrid Oyj:n Kauppilan sähköaseman tai Kauppila-Huutokoski 110 kV voimajohdon kautta. Lopullinen sähkönsiirtoratkaisu tarkentuu hankkeen jatkosuunnittelussa.

Alueella ei ole voimassa yleis- tai asemakaavaa. Voimassa olevassa Etelä-Savon maakuntakaavassa osa hankealueesta sijoittuu turpeenottoon soveltuvalle alueelle, tu 6.343 Virosensuo-Luodesuo. Alueen aikaisempi turvetuotantokäyttö sekä olemassa oleva ojitus, vesienkäsittelyrakenteet ja kulkuyhteydet muodostavat lähtökohdan alueen uudelle energiantuotantokäytölle.

Hanke ei edellytä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Suunnittelutarveratkaisun oikeudellinen lähtökohta

Kangasniemen kunnan, Etelä-Savon ELY-keskuksen ja hankkeesta vastaavan edustajien kesken on pidetty hanketta koskevat neuvottelut 17.4.2024 ja 16.1.2025. Neuvotteluissa on arvioitu hankkeen maankäytöllistä menettelyä ja katsottu, ettei hanke vaikutustensa ja sijaintinsa vuoksi välttämättä edellytä alueen kaavoittamista, vaan sen toteuttamisedellytykset voidaan arvioida suunnittelutarveratkaisumenettelyssä.

Hankkeen jatkosuunnittelussa keskeisiksi kysymyksiksi nostettiin erityisesti luonto- ja vesistövaikutukset, viitasammakon huomioon ottaminen, alueen vesitalous ja hulevesien hallinta, turvetuotannon päättämiseen liittyvät velvoitteet sekä sähkönsiirron vaikutukset. Lisäksi todettiin hankkeella olevan hyvät edellytykset edetä edellyttäen, että luonto- ja vesiselvitykset tehdään huolellisesti.

Hakemuksen vireilletuloaikana voimassa olleen maankäyttö- ja rakennuslain (132 /1999) 16 §:n mukaan suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä sovelletaan myös sellaiseen rakentamiseen, joka ympäristövaikutusten merkittävyyden vuoksi edellyttää tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa.

Suunnittelutarveratkaisu erillisenä menettelynä poistui 1.1.2025 voimaan tulleen rakentamislain (751/2023) myötä. Koska hakemus on tullut vireille 11.12.2024 ennen rakentamislain voimaantuloa, asia käsitellään rakentamislain 194 §:n siirtymäsäännöksen mukaisesti loppuun soveltaen rakentamislain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Näin ollen hankkeen suunnittelutarveratkaisun edellytyksiä arvioidaan hakemuksen vireilletuloajankohtana voimassa olleen maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n perusteella.

Luonto ja vesienhallinta

Hankealueen luontoarvoja ja hankkeen ympäristövaikutuksia on selvitetty hankkeen valmistelun yhteydessä. Hankealueella sijaitsee luonnonsuojelulailla rauhoitetun viitasammakon lisääntymispaikka. Hankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee varmistaa, ettei viitasammakon lisääntymispaikkoja hävitetä tai heikennetä ja että niiden säilymisen kannalta tarpeellinen vesitalous turvataan.

Vesienhallinta muodostaa hankkeen ympäristövaikutusten kannalta keskeisen kokonaisuuden. Entisellä turvetuotantoalueella on olemassa oleva ojitus sekä turvetuotannon aikaisia vesienkäsittelyrakenteita, joita on tarkoitus mahdollisuuksien mukaan hyödyntää myös aurinkovoimalan toteuttamisessa. Hankkeen suunnittelussa tavoitteena on minimoida uuden ojituksen ja muun vesitaloutta muuttavan maanrakentamisen tarve.

Hanketta koskevassa 17.4.2024 pidetyssä viranomaisneuvottelussa edellytettiin hankealueen pintavesien hallinnan ja vesitaloudellisten vaikutusten selvittämistä. Erityisesti esille nostettiin Paskolammen ja Sauvosen tilan turvaaminen, rakentamisen aikaisten kuormitusvaikutusten hallinta sekä mahdollisten uusien ojitusten asianmukainen käsittely. Neuvottelussa korostettiin, ettei hanke saa heikentää alapuolisen vesistön ekologista tilaa.

Aurinkovoimahankkeen toteuttaminen ei myöskään poista alueen aikaisemmasta turvetuotannosta aiheutuvia toiminnan lopettamiseen, jälkihoitoon, vesienkäsittelyyn tai tarkkailuun liittyviä velvoitteita. Turvetuotannon lopettamistoimet ja niihin liittyvät viranomaismenettelyt käsitellään aurinkovoimahankkeesta erillisinä velvoitteina. Jo vuoden 2024 viranomaisneuvottelussa turvetuotannon päättämisen todettiin etenevän omana asianaan ja jälkihoitotoimenpiteiden perustuvan voimassa olevaan ympäristölupaan.

Kuuleminen ja lausunnot

Hankkeen naapurit ja muut osalliset on tiedotettu hakemuksesta kuulutuksella. Hakemuksesta on pyydetty asian ratkaisemisen kannalta tarpeelliset viranomaislausunnot.

Lausuntoja on saatu muun muassa maakuntakaavoituksen, ympäristön- ja luonnonsuojelun, vesitalouden, liikenteen, kulttuuriympäristön sekä sähkönsiirron näkökulmista. Lausuntojen perusteella hankkeeseen ei ole todettu sellaista maankäytöllistä, ympäristöllistä, liikenteellistä tai kulttuuriympäristöön liittyvää estettä, jonka perusteella suunnittelutarveratkaisua ei voitaisi myöntää.

Lausunnoissa on kuitenkin kiinnitetty huomiota erityisesti koko hankealueen vesienhallintaan ja mahdollisiin ojituksiin, viitasammakon lisääntymis- ja

levähdyspaikkojen säilyttämiseen, rakentamisen aikaiseen kiintoaine- ja muuhun vesistökuormitukseen, akkujärjestelmän turvallisuuteen ja sammutusvesien hallintaan, rakentamisen aikaiseen liikenteeseen sekä sähkönsiirtoratkaisujen yhteensovittamiseen alueelle suunnitellun Fingrid Oyj:n Harjulinjan kanssa.

Kulttuuriympäristön osalta hankkeen toteuttamiselle ei ole tullut esille estettä. Jatkosuunnittelussa on lisäksi huomioitava sähkönsiirtoratkaisujen mahdollisesti ulottuminen Kangasniemen kunnan ulkopuolelle ja näiden alueiden selvitys- ja lupatarpeet.

Lausunnoissa esitetyt hankkeen jatkosuunnittelua ja rakentamista koskevat vaatimukset voidaan ottaa huomioon suunnittelutarveratkaisun ehdoissa sekä hankkeen myöhemmissä lupamenettelyissä.

Suunnittelutarveratkaisun edellytysten arviointi

Hanke on teollisen kokoluokan aurinkovoimahanke, jonka vaikutusten arviointi edellyttää tavanomaista rakentamislupamenettelyä laajempaa maankäytöllistä harkintaa. Hankkeen luonne, sijainti ja siitä laaditut selvitykset huomioon ottaen hankkeen toteuttamisedellytykset voidaan tässä tapauksessa ratkaista suunnittelutarveratkaisulla ilman alueen yksityiskohtaista kaavoittamista.

Hanke sijoittuu merkittäviltä osin aikaisemmin turvetuotannossa olleelle alueelle. Alueen osoittaminen aurinkoenergian tuotantoon muodostaa siten osaltaan aikaisemmin tuotantokäytössä olleen alueen uuden käyttötarkoituksen. Alueella ei ole voimassa yleis- tai asemakaavaa.

Hankkeen toteuttaminen ei käytettävissä olevien selvitysten ja saatujen viranomaislausuntojen perusteella aiheuta sellaista haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle, joka estäisi suunnittelutarveratkaisun myöntämisen. Hankkeen ei myöskään ole osoitettu johtavan vaikutuksiltaan sellaiseen rakentamiseen tai aiheuttavan sellaisia merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia, joiden vuoksi hanke tulisi ratkaista yksityiskohtaisella kaavoituksella.

Hankkeen ympäristövaikutusten kannalta merkittävimmät kysymykset liittyvät alueen vesitalouteen, viitasammakon elinympäristön turvaamiseen, rakentamisen aikaisiin vaikutuksiin sekä sähkönsiirron yhteensovittamiseen muun maankäytön kanssa. Käytettävissä olevien selvitysten ja viranomaislausuntojen perusteella nämä vaikutukset ovat hallittavissa hankkeen tarkemmalla suunnittelulla, päätökseen otettavilla ehdoilla sekä hankkeen myöhemmissä lupa- ja viranomaismenettelyissä.

Kokonaisuutena arvioiden hakemuksen mukainen rakentaminen täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä suunnittelutarveratkaisulle asetetut edellytykset päätöksessä asetettavin ehdoin.

Päätöksen peruste

- Rakentamislaki (751/2023) 194 §, siirtymäsäännös.
- Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999), sellaisena kuin se oli voimassa 31.12.2024: 16 §, 137 §, 173 §, 174 §, 190 § ja 193 §.
- Hallintolaki (434/2003) 6 §, 31 §, 34 §, 44 § ja 45 §.
- Luonnonsuojelulaki (9/2023) 70 § ja 78 §.
- Vesilaki (587/2011) 5 luvun 6 §.

- Kangasniemen kunnan hallintosääntö 1.1.2026, 27 § ja 29 § 12 kohta.
- Teknisen lautakunnan päätös 20.10.2026 § 74, jolla päätösvalta tässä yksilöidyssä asiassa on siirretty tekniselle johtajalle.

Maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n 2 momentin nojalla suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä sovelletaan myös sellaiseen rakentamiseen, joka ympäristövaikutusten merkittävyyden vuoksi edellyttää tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa. Laaja aurinkovoimapuisto edellyttää tässä tapauksessa tällaista harkintaa.

MRL 137 §:n mukaan rakentamisen tulee olla sellaista, ettei se aiheuta haittaa kaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle, aiheuta haitallista yhdyskuntakehitystä, vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Hanke sijoittuu pääosin aikaisemmin turvetuotantoon käytetylle, voimakkaasti muuttuneelle alueelle. Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa eikä käytettävissä olevan aineiston perusteella sellaista rakentamispainetta tai muuta maankäytön yhteensovittamistarvetta, joka edellyttäisi hankkeen ratkaisemista kaavalla. Maakuntakaavan turpeenottoa koskeva merkintä ei lausunnon perusteella muodosta hankkeelle estettä.

Hanke ei muodosta uutta asutusta tai taajamarakennetta eikä edellytä kunnallisen vesi- tai viemäriverkoston laajentamista. Rakentamisen aikaiset liikennevaikutukset ovat hallittavissa kuljetussuunnittelulla ja tienpitoviranomaisen kanssa sovittavilla ratkaisuilla.

Hankkeen keskeiset ympäristöriskit liittyvät vesienhallintaan, metsäalueiden muuttamiseen, viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin sekä energiavaraston turvallisuuteen. Viranomaislausuntojen perusteella vaikutukset ovat hallittavissa päätösehdoilla ja myöhemmissä lupa- ja ilmoitusmenettelyissä. Päätöksessä asetetaan näitä koskevat täsmälliset ehdot.

Hankkeen ulkoinen sähkönsiirto ei ole kaikilta osin tarkentunut. Sen vuoksi päätös ei ratkaise lopullisen sähkönsiirtoreitin sijoittumista. Aurinkovoimapuiston ja Fingridin Harjulinjan yhteensovittaminen asetetaan hankkeen toteuttamisen ehdoksi.

Edellä esitetyillä perusteilla hanke ei päätöksessä määrätyin ehdoin aiheuta MRL 137 §:ssä tarkoitettua haittaa kaavoitukselle, alueiden käytön muulle järjestämiselle tai yhdyskuntakehitykselle, vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä aiheuta sellaisia merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia, jotka estäisivät myönteisen suunnittelutarveratkaisun.

Päätös

Myönnän WestWind Solar Virosensuo Oy:lle maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä tarkoitetun myönteisen suunnittelutarveratkaisun noin 116 hehtaarin suuruisen ja noin 95 MWp:n tehoisen Virosensuon aurinkovoimapuiston sekä siihen liittyvän noin 30 MW:n akkuenergiavaraston toteuttamiseksi kiinteistöille 213-410-32-7, 213-444-7-11 ja 213-444-7-7 hakemusasiakirjojen mukaisesti ja jäljempänä esitetyin ehdoin.

Suunnittelutarveratkaisu koskee aurinkovoimapuiston sijoittumisen maankäytöllisiä edellytyksiä. Rakentamisen edellyttämät luvat sekä muun lainsäädännön perusteella tarvittavat luvat, ilmoitukset ja hyväksynnät ratkaistaan erikseen.

Lupaehdot:

1. Aurinkovoimahankkeen toteuttaminen **ei poista eikä korvaa** alueen turvetuotannon ympäristölupaan tai ympäristönsuojelulainsäädäntöön perustuvia toiminnan lopettamiseen, jälkihoitoon, vesienkäsittelyyn, tarkkailuun tai raportointiin liittyviä velvoitteita.

2. Hanke on toteutettava tämän päätöksen perusteena olevan hankesuunnitelman ja asemapiirroksen periaatteiden mukaisesti. Jos hankealueen rajaus, paneelialueiden sijoittuminen, energiavaraston sijoitus tai hankkeen muut maankäytöllisesti merkittävät ominaisuudet muuttuvat olennaisesti, muutosten vaikutus tämän päätöksen edellytyksiin on arvioitava ennen rakentamista.

3. Ennen alueen rakentamiseen liittyviin maanrakennus- tai ojitustoimenpiteisiin ryhtymistä hankkeesta vastaavan on laadittava **koko hankealueen kattava yksityiskohtainen vesienhallinta-, kuivatus- ja ojitussuunnitelma**.
Suunnitelmassa on osoitettava vähintään:

- nykyiset ja suunnitellut veden virtausreitit,
- säilytettävät, muutettavat ja mahdollisesti täytettävät ojat,
- vesiensuojelu-, viivytys- ja laskeutusratkaisut,
- rakentamisen aikaisen kiintoaine- ja ravinnekuormituksen ehkäiseminen sekä
- hankkeen vaikutukset alapuoliseen vesistöön.

4. Edellä tarkoitettu vesienhallinta- ja ojitussuunnitelma on toimitettava toimivaltaiselle valtion valvontaviranomaiselle vesilain mukaisen luvan tarpeen arvioimiseksi. Tarvittavat vesilain mukaiset ilmoitukset ja luvat on tehtävä tai saatava ennen niitä edellyttäviin toimenpiteisiin ryhtymistä.

5. Hankkeen toteuttamisessa ei saa hävittää eikä heikentää viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Viitasammakon esiintymiseen liittyvien ojien ja muiden vesialueiden vesitalous on säilytettävä sellaisena, etteivät tunnetut lisääntymis- ja levähdyspaikat heikkene.

6. Maanrakennus-, ojitus- ja muut maaperää rikkovat työt on toteutettava siten, että eroosio sekä kiintoaineen ja ravinteiden kulkeutuminen alueelta jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Vesiensuojelurakenteiden on oltava toimintakuntoisia ennen sellaisia rakennustoimenpiteitä, joista voi aiheutua merkittävää kiintoainekuormitusta.

7. Mahdollisen akkuenergiavaraston tarkka sijoitus ja toteutustapa on osoitettava rakentamisen lupamenettelyssä. Energiavarasto ja sen sammutusvesien hallinta on suunniteltava siten, ettei mahdollisessa häiriö- tai onnettomuustilanteessa aiheudu haitallisten aineiden hallitsematonta pääsyä maaperään tai vesistöön. Pelastustiet ja sammutusvesien hallinta ratkaistaan tarkemman suunnittelun yhteydessä toimivaltaisten viranomaisten vaatimusten mukaisesti.

8. Aurinkovoimapuiston ulkoisen sähkönsiirron lopullista reittiä koskevat maankäytölliset ja muut lupaedellytykset **eivät sisälly tähän suunnittelutarveratkaisuun siltä osin kuin sähkönsiirtoreittiä ja toteutustapaa ei ole ratkaistu hakemusasiakirjoissa**.

9. Toiminnan päätyttyä aurinkopaneelit, telineet, muuntamot, energiavarastot, aidat ja muut energiantuotantoon liittyvät rakenteet ja laitteet on poistettava, jollei niiden

säilyttämiseen ole muuta lainmukaista perustetta. Alue on saatettava ympäristöön soveltuvaan jälkikäyttöön.

Tämä päätös on voimassa kaksi vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Päätöksestä peritään Kangasniemen kunnan päätöksentekohetkellä voimassa olevan taksan mukainen maksu. Kuuluttamisesta ja muista erikseen maksullisista toimenpiteistä peritään taksan mukaiset kulut.

Allekirjoitus

Oikaisuvaatimus

§ 21

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen saa hakea oikaisua se,

- johon päätös on kohdistettu;
- jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- jolla muutoin on asiassa laissa säädetty muutoksenhakuoikeus.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Oikaisuvaatimus tehdään Kangasniemen kunnan tekniselle lautakunnalle.

Kangasniemen tekninen lautakunta
Otto Mannisen tie 2
51200 Kangasniemi
kirjaamo@kangasniemi.fi

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista**.

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua;
- miltä osin päätökseen vaaditaan oikaisua;
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi;
- perusteet, joihin vaatimus perustuu.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava vaatimuksen tekijän nimi ja yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava määräajassa tekniselle lautakunnalle ennen viraston aukioloajan päättymistä määräajan viimeisenä päivänä.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös sähköisesti.

Muutoksenhaku oikaisuvaatimuspäätöksestä

Teknisen lautakunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla toimivaltaiseen hallinto-oikeuteen siten kuin valitusosoituksessa erikseen määrätään.